

**Експертний висновок
до законопроекту згідно із статтею 27
Бюджетного кодексу України**

1. Назва законопроекту

«Про внесення змін до деяких законів України щодо забезпечення державної підтримки підприємницької діяльності самозайнятих осіб у сфері послуг та розвитку малого і середнього підприємництва» (реєстр. 2149 від 17.09.2019), внесений народними депутатами України Івченком В. Є., Шкрум А. І. та іншими

2. Завдання законопроекту

Законопроектом пропонується внести зміни до Закону України від 08.07.2010 № 2464 «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування» (далі – Закон №2464) в частині звільнення від обов'язкової сплати єдиного соціального внеску самозайнятими особами, які зареєстровані безробітними у відповідності до вимог Закону України «Про зайнятість населення», провадять підприємницьку діяльність у сфері послуг у разі, якщо обсяг доходу, отриманого ними впродовж календарного року, не перевищує 300 000 гривень.

При цьому, пропонується надати право таким особам бути платниками єдиного внеску виключно за умови їх добровільної участі у системі загальнообов'язкового державного соціального страхування.

Крім того, законопроектом пропонується внести зміни до Закону України «Про зайнятість населення» в частині віднесення самозайнятих фізичних осіб – підприємців, які здійснюють господарську діяльність у сфері послуг, до категорії безробітних.

3. Оцінка впливу на показники бюджетів

Реалізація положень законопроекту призведе до зменшення дохідної частини бюджетів Пенсійного фонду та фондів соціального страхування.

4. Вартісна величина впливу на показники бюджетів

Розрахунок вартісної величини впливу здійснити неможливо у зв'язку з відсутністю вихідних даних.

5. Пропозиції щодо можливостей фінансового забезпечення у відповідному бюджетному періоді законопроекту у разі його прийняття

Пропозиції щодо збалансування надходжень єдиного соціального внеску та відповідних виплат з фондів у разі реалізації положень законопроекту відсутні.

ДОКУМЕНТ СЕД Мінфін АСКОД

Сертифікат 58E2D9E7F900307B04000000A9A92C00E9DC7900

Підписувач Ходаковський Павло Вікторович

Дійсний з 01.10.2019 0:00:00 по 01.10.2021 0:00:00

Міністерство фінансів України

11220-03-3/25755 від 11.10.2019

6. Пропозиції щодо відповідності законам, що регулюють бюджетні відносини

Прийняття законопроекту може призвести до зменшення дохідної частини бюджетів Пенсійного фонду та фондів соціального страхування, що потребуватиме визначення джерел компенсації додаткових видатків Державного бюджету України. Суб'єктом права законодавчої ініціативи не додано фінансово-економічного обґрунтування (включаючи відповідні розрахунки), що не узгоджується з частиною першою статті 27 Бюджетного кодексу.

7. Пропозиції щодо розгляду законопроекту

Відповідно до частини четвертої статті 4 Закону № 2464 від сплати єдиного внеску за себе звільняються лише особи, зазначені у пункті 4 частини першої статті 4 Закону № 2464, тобто фізичні особи – підприємці, в тому числі ті, які обрали спрощену систему оподаткування, за умови, що вони є пенсіонерами за віком або інвалідами та отримують відповідно до закону пенсію або соціальну допомогу. Такі особи можуть бути платниками єдиного внеску виключно за умови їх добровільної участі у системі загальнообов'язкового державного соціального страхування.

При цьому, зазначена пільга не поширюється на осіб, які провадять незалежну професійну діяльність.

Запровадження звільнення від обов'язкової сплати єдиного соціального внеску самозайнятих осіб, які зареєстровані безробітними у відповідності до вимог Закону України «Про зайнятість населення», та провадять підприємницьку діяльність у сфері послуг, не відповідає принципу солідарності та субсидування, на яких базується система загальнообов'язкового державного соціального страхування.

Звільнення окремої категорії платників призведе до нерівномірності наповнення бюджетів Пенсійного фонду України та фондів соціального страхування, що негативно позначиться на державних гарантіях забезпечення конституційного права громадян на соціальний захист, а також до встановлення дискримінаційного підходу стосовно інших платників єдиного внеску.

Зменшення надходжень єдиного соціального внеску може вплинути на збалансованість бюджетів Пенсійного фонду України та фондів загальнообов'язкового державного соціального страхування, що потребуватиме визначення джерел компенсації додаткових видатків Державного бюджету України (в частині фінансового забезпечення виплати пенсій, надбавок та підвищень до пенсій, призначених за пенсійними програмами, та дефіциту коштів Пенсійного фонду України).

Також зазначаємо, що у разі сплати самозайнятими особами, які здійснюють підприємницьку діяльність у сфері послуг єдиного внеску в розмірі, меншому ніж мінімальний страховий внесок, такі особи не можуть вважатися застрахованими особами і це призведе, зокрема, до неможливості зарахування таких періодів до страхового стажу зазначених осіб при призначенні пенсій (в повному обсязі).

Крім того, пропозиція щодо віднесення самозайнятих осіб, які здійснюють підприємницьку діяльність у сфері послуг та отримують доходи від провадження

такої діяльності, до категорії «безробітних» суперечить вимогам Закону України «Про зайнятість населення» (далі – Закон).

Так, відповідно до статті 1 Закону безробітний – особа віком від 15 до 70 років, яка через відсутність роботи не має заробітку або інших передбачених законодавством доходів як джерела існування, готова та здатна приступити до роботи.

Згідно з абзацом першим частини першої статті 4 Закону до зайнятого населення належать, зокрема, особи, які працюють за наймом на умовах трудового договору (контракту), особи, які забезпечують себе роботою самостійно.

Також відповідно до статті 45 Закону реєстрація безробітного в територіальному органі центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері зайнятості населення та трудової міграції, припиняється у разі, зокрема, зайнятості особи або встановлення факту виконання безробітним оплачуваної роботи (надання послуг).

Зважаючи на наявність протягом останніх років дефіциту бюджету Пенсійного фонду України, який покривається за рахунок коштів Державного бюджету України, законопроект не підтримується.

**Заступник Міністра
фінансів України**

Павло ХОДАКОВСЬКИЙ